

Talousarvion prosessikuvaus

Tilannekuva

Porin Vesi, liikelaitoksen toiminta on ollut pitkään teknisesti ja taloudellisesti varsin vakaata. Taksaa korotettiin ensimmäisen kerran kymmeneen vuoden 2025 alussa. Tämä antoi vesihuoltolaitokselle kaivattua puskuria mm. sähköenergian hankintahinnan vaihteluille, joilla on suuri merkitys vuotuisen käyttötalouden toteumaan. Lisäksi kiinteistö Oy Luotsinmäen Puhdistamolle maksettava vuotuinen vuokra aleni 600.000 eurolla vuonna 2026. Näiden synnyttämä taloudellinen puskuri tullaan käyttämään vuoden 2027 käyttötaloudessa kokonaan loppuun.

Porilainen talousvesi on laadukasta ja jätevedenpuhdistus korkeatasoista. Verkostojen ja laitosten kunto on verrattain hyvä, vaikkakin ankara talvi 2025-2026 lisääntyneine vesijohtovuotoineen osoitti, että verkoston saneerausinvestointeihin on syytä panostaa voimakkaasti. Toiminnalliset riskit kasvavat nopeasti, jos vuosittaiset laitosten ja verkostojen saneerausmäärät eivät ole riittävät.

Luotsinmäen keskuspuhdistamon ympäristöluvan tarkistushakemus jätetään käsittelyyn valvovan viranomaisen lausunnon mukaisesti syksyllä 2026. Uudesta ympäristöluvasta aiheutunee tulevana vuosina jossakin määrin investointivaateita, jotka rahoittavat ensikädessä Kiinteistö Oy Luotsinmäen Puhdistamo ja edelleen Porin Vesi vuotuisen vuokran korotuksina.

Euroopan parlamentin hyväksymän uuden yhdyskuntajätevesidirektiivin myötä jätevedenpuhdistamoille asettavat puhdistusvaatimukset kasvavat mm. ravinteiden poiston osalta. Uutena vaatimuksena on tulossa mikroepäpuhtauksien puhdistus. Nämä aiheuttavat merkittäviä investointitarpeita lähimmän kahden vuosikymmenen sisällä. Lisäksi vesihuoltolaitoksilta tullaan edellyttämään huomattavia toimia energianeutraaliuden saavuttamiseksi.

Vesihuollossa on aina olemassa vedenlaatuhäiriöihin, putkirikkoihin, viemäritulviin ja jätevesipäästöihin liittyviä riskejä. Porissa nämä ovat verrattain hyvin hallinnassa. Ilmastomuutos asettaa mm. sadannan kasvun ja talviaikojen tulvien vuoksi haasteita erityisesti viemärintiin ja jätevedenpuhdistamoille. Vesihuolto kuuluu yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisenä palveluna kyberturvallisuudirektiivin (NIS2) ja kriittisten toimijoiden häiriönsietokykyä koskevan CER-direktiivin piiriin. Yleinen turvallisuustilanne vaatii vesihuoltolaitoksilta aiempaa suurempaa panosta varautumisasioihin.

Vesihuoltolaki muuttui merkittävästi 1.1.2026. Yhtenä keskeisenä muutoksena on vaatimus vesihuoltolaitoksen omaisuudenhallintasuunnitelmasta. Kyseessä on vesihuoltolaitoksen pitkän aikavälin (20 vuotta) omaisuudenhallinta-, investointi- ja taloussuunnitelma, jonka avulla johdetaan verkostojen ja laitosten elinkaarta sekä turvataan vesihuoltopalvelujen jatkuvuus. Talouden näkökulmasta uudistuksen tärkein viesti on, että maksujen tulee riittää kattamaan kaikki vesihuollon toiminnan ja investointien kustannukset. Maksujen on oltava kohtuulliset ja tasapuoliset. Omaisuudenhallintasuunnitelmassa tulee ottaa kantaa maksujen nykytasoon sekä kehitykseen sekä arvioida omistajatuloutuksen vaikutusta maksuihin ja laitoksen kykyyn investoida.

Porin Veden omaisuudenhallintasuunnitelma valmistuu keväällä 2027 vesihuoltolain mukaisen siirtymäajan puitteissa. Suunnitelma on perustana vuoden 2028 budjetille.

Toiminnalliset tavoitteet

Pori 2035 -strategia (KV 10.11.2025) on kaupungin pitkän aikavälin kehittämisohjelma. Sen visiona on "Kasvun metropori", jossa kasvu perustuu taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväan kehitykseen.

Vesihuollon kannalta strategiaa toteutetaan erityisesti:

- kriittisen infrastruktuurin pitkäjänteisellä kehittämisellä
- vesihuoltoverkostojen kunnossapidolla ja oikein kohdennetuilla investoinneilla,
- ilmastonmuutokseen ja poikkeusoloihin varautumisella kaikessa suunnittelussa
- taloudellisesti kestäväällä omaisuudenhallinnalla
- turvallisten ja laadukkaiden vesihuoltopalvelujen turvaamista osana kaupungin elinvoimaa ja hyvinvointia.

Nämä tavoitteet ovat linjassa myös uudistetun vesihuoltolain vaatimusten kanssa.

Taloudelliset tavoitteet

Kaupunkitason johtoryhmässä 25.5.2026 päätettiin esittää kaupunginhallitukselle Porin Veden tilikauden 2027 ylijäämätavoitteen nostamisesta yhteensä 0,7 miljoonalla eurolla TA 2026:een nähden perustuen mm. liikelaitoksen hyvään tulokseen vuonna 2025.

Kaupunginhallituksen päättämässä kehyksessä 2027 kaupungille maksettava Porin Vesi, liikelaitoksen peruspääoman korko on 6 % eli 2,652. Porin Veden tilikauden ylijäämä kehyksessä on 2.651 milj. ja investointikehys 6 milj. €.

Budjetista 2027 on tehtyä kehyspäättöstä noudattaen poistettu kaikki varmuusvarat sähkön hintavaihteluille mahdollisissa tuulettomissa ja kylmissä olosuhteissa. Tulokehitys on arvioitu hyvin optimistisesti. Koneiden, laitteiden ja verkostojen rikkumiselle tai yleiselle inflaatiolle ei ole voitu juuri jättää taloudellista varmuusvaraa. Nämä aiheuttavat merkittävän riskin sille, että vuotuinen tulostavoite ei Porin Veden osalta tilikaudella 2027 täyty.